

LA SOCIETAT CATALANA DE FILOSOFIA

Des del 17 de gener de 1923 fins al 10 de juliol de 1980 transcorren més de 57 anys. Aquestes són les dates de la fundació de la primera Societat Catalana de Filosofia i de la seva constitució; amb la particularitat que la primera tingué una vida breu, lligada potser a la del mateix Ramon Turró, un dels seus fundadors. La Societat Catalana de Filosofia reconstituïda el 1980 ha tingut una vida més llarga. Ja fa un any i mig que, discretament, va duent a terme unes activitats acadèmiques que comencen a presagiar-ne d'altres més intenses i més diverses. La primera versió de la Societat tingué un caire més homogeni. Els seus membres (Turró, Serra Hunter, Josep Mª Llovera, Lluís Carreras, Bordoy Torrents, George Dwelshavers, Alexandre Galí, Josep Mª Capdevila, Tomàs Carreras i Artau...) practicaven una filosofia clàssica d'arrel cristiana i en alguna mesura lligada a la filosofia del Sentir Comú de Martí D'Eixalà i Llorens i Barba. Només Pere Coromines, que en la seva joventut fou afí a tendències àcrates, representava en aquell grup una nota ideològicament discrepant.

Ara, en reconstituir-se la Societat Catalana de Filosofia, també com aleshores filial de l'Institut d'Estudis Catalans, la diversitat de tendències és palesa. Ben segur que això és bo i que reflecteix la situació de la filosofia a tot el món. Els noms dels fundadors actuals mostren una diversitat de tendències: des d'Eusebi Colomer, president de la Societat i delegat de l'Institut d'Estudis Catalans, fins als components del Col·legi de Filosofia (Eugení Trias, Xavier Rubert de Ventós, Josep Ramoneda, Jordi Llovet) que ingressaren individualment i com a grup, passant per l'estudiós de Hegel Ramon Valls, per Francesc Canals, Francesc Gomà, Pep Calsamiglia, Lluís Cuéllar, Victòria Camps, Pere Lluís Font, Maristany, Coll Alemany, Jaume Roura, Octavi Fullat, Miquel Siguan, A. Sanvicens i d'altres, el ventall de tendències ofereix una riquesa de formes de pensar filosòfic que mostra la complexitat real de la filosofia avui.

Ara no s'ha publicat cap Anuari, com el de 1924, però s'han celebrat sessions acadèmiques i administratives i s'ha connectat amb pensadors catalans a l'estranger (Josep Ferrater Mora,

Eduard Nicol, J.D. Garcia Bacca, Miquel Batllori, Ramon Xirau, Joan Roura-Parella) per a nomenar-los membres honoraris.

El 13 de novembre de 1980 tingué lloc la sessió inaugural del curs 80-81 amb la conferència d'Eusebi Colomer sobre «La Filosofia de l'Humanisme als Països Catalans: Sibiuda, Turmeda i Vives». El 4 de març de 1981 es celebrà a l'Ateneu Barcelonès la sessió acadèmica pública, commemorativa de la *Crítica de la Raó Pura* amb la intervenció de Pere Lluís Font, Juan Carlos García Borrón i Lluís Cuéllar. El 12 de novembre de 1981 se celebrà la sessió acadèmica inaugural del curs 81-82 amb la conferència de Pep Calsamiglia sobre «Aspectes filosòfics del Modernisme» i, finalment, el 17 de desembre tingué lloc a l'Ateneu Barcelonès la sessió commemorativa del 150 aniversari de la mort de Hegel, amb una conferència a càrrec de Ramon Valls Plana.

També fa goig el programa de conferències per a aquest curs 81-82. Es farà una revisió dels pensadors catalans dels segles XIX i XX. El projecte preveu seguir un ordre cronològic. Així, pel 14 de gener s'anuncia a l'Ateneu Barcelonès la conferència del P. Miquel Batllori sobre «Revisions i Deformacions entorn de Balma (1939-1981)». Seguiran les conferències sobre Ramon Martí d'Eixalà, per Jaume Roura; X. Llorens i Barba, per A. Sanvicens; Torras i Bages, per Francesc Canals; Ramon Turró, per Eusebi Colomer; Joan Maragall, per Eugeni Trias; Jaume Serra Hunter, per Jordi R. Sales; Eugeni d'Ors, per Jaume Roura; Joaquim Xirau, per Pep Calsamiglia; Joan Creixells, per Xavier Rubert de Ventós, i Jaume Bofill per Joaquim Maristany. A més es preveu una sessió commemorativa de Teilhard de Chardin a càrrec d'Eusebi Colomer.

Cal, finalment, esmentar que la primera Junta (President Eusebi Colomer, Vice-president Jordi Maragall, secretari Lluís Cuéllar) fou modificada pel prec formulat pel secretari Lluís Cuéllar, en la sessió plenària d'11 de juny de 1981, d'ésser rellevat del seu càrrec per motius de salut i treball. Hom li agràfi la difícil tasca inicial realitzada i fou elegit Jordi R. Sales com a nou secretari.

UNA BIBLIOTECA DE FILOSOFIA EN CATALÀ

Aribau parlava en català al seu esperit, perquè no sentia cap altra llengua. En canvi, els aficionats a la filosofia havien de sadollar-lo a força de poliglòtisme. D'aquí sorgí la llegenda negra de la filosofia, especialment aquell passatge que considera «petanera» l'essència de l'esperit filosòfic i que enllaça amb un dels primers canvis de camisa de la història —quan no hi havia carnets i els programes dels partits retiraven més a una meditació metafísica que les anàlisis objectives de la realitat. En efecte: si no ho sabíeu, fou a còpia de pets que Crates va convèncer el peripatètic Metrocles de passar-se a la seva secta estoica (cínica, de fet).

Però el camí d'aquesta llegenda ordenada a ritme de malson fa uns mesos que ha quedat baratat amb un molt probable punt i final. Els cent cinquanta volums programats per la col·lecció *Textos Filosòfics* de l'editorial Laia obsequia el lector català amb una biblioteca molt completa de les obres bàsiques de la història de la filosofia. Assessoren la col·lecció tres professors del nostre Departament: Josep M. Calsamiglia, Pere Lluís Font i Josep Ramoneda.

És difícil de mirar alhora els cinc volums apareguts sense que l'optimisme corri el perill de transgredir la legalitat vigent. NIETZSCHE, *La Genealogia de la Moral*; PLATÓ, *Diàlegs I* (Apol·logia de Sòcrates, Protàgores...); WITTGENSTEIN, *Tractatus-logico-philosophicus*; ARISTÒTIL, *Psicologia* (De l'Ànima i «parva naturalia»); OCKHAM, *Breviloqui sobre el Principat Tirànic*. (La periodicitat de la col·lecció és d'un volum al mes i el tiratge, de cinc mil exemplars.) A primera vista, tot i que el format és gairebé idèntic, observem un progrés notable —de la *Genealogia*

al *Breviloqui*— en la qualitat del paper i de la impressió i en la tranquil·litat de les cobertes. La solidesa estètica global s'ha aconseguit en els darrers volums i serà tinguda en compte, sens dubte, pel client bibliòfil a més de filòsof. És remarcable, ara en profunditat, el nivell alt de les traduccions —hem d'assenyalar, no com a defecte sinó com a mèrit, la recuperació d'algunes traduccions menys assequibles, o inassequibles del tot per al comprador, i ja clàssiques, que ens ha donat la fama de bons torsimanys (per exemple, la que Crexells féu de Plató per a la Fundació Bernat Metge)— que, per ara, satisfà amb sobria la «voluntat de contribuir a la normalització del llenguatge filosòfic català» que impulsa aquesta biblioteca. Quant a la tasca d'edició (cronologia, introducció a l'autor i a l'obra, bibliografia, anotació, índex de noms i de matèries), n'hi ha prou de dir que se n'encarreguen especialistes en cada matèria —curosament seleccionats pels assessors de la col·lecció— que, en algun cas, s'han erigit també en traductors de l'obra.

Esperem sense paciència el volum dedicat als estoics antics. Seria fantàstic que Zenó de Xípre, interrogat sobre Crates el petaner, hagués de tornar a recórrer al polonès per donar-nos les explicacions pertinents. I ho seria perquè aleshores, tal com Metrocles havia d'haver fet quan el cínic deia el seu discurs vibrant, nosaltres començaríem a fer el sord i el refredat, i aquest volum de *Textos Filosòfics* disposaria de les planes en blanc més eloqüents que mai no es podran desescriure.

J.C.P.

ÈTICA A SANTIAGO

A finals d'octubre, el nou i flamant Departament d'Ètica de la Universitat de Santiago de Compostela va convocar els participants a la *II Semana de Ética, Filo Moral y Socio*. Havien de trobar-se plegats, com és lògic, en un local de la

«Caixa de Aforros de Galicia», com és també gairebé lògic.

La trobada i la publicació als diaris del resultat de les eleccions al parlament gal·lec foren simultànies i singularment emotives.